

8.43x28.08	1	עמוד 29	כותרת - ישראל היום!	23/07/2019	69338445-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

אריאל פלדשטיין

הר הרצל: ראי לישראליות

ב־24 בנובמבר 1948, החליטה הממשלה הזמנית להקים ועדה משותפת לה ולסוכנות היהודית, שתפקידה היה לטפל בהעלאת עצמותיו של תיאודור הרצל למדינת ישראל. זה היה הצעד הראשון שסלל את הדרך לטקס קבורת עצמותיו על גבעה בכניסה לשכונת בית וגן בירושלים, ב־17 באוגוסט 1949. הרצל, שנפטר היום לפני 115 שנים, נכ' בתמוז ה'תרס"ד, לא התייחס בצוואתו למקום קבורתו המדויק בארץ ישראל, ובמהלך השנים הועלו שני אתרים כמתאימים: הר הכרמל וירושלים.

המצדדים בקבורתו על הר הכרמל הסתמכו על עדותו של דוד וולפסון, ידידו האישי של הרצל ונשיא ההסתדרות הציונית. לטענתם, אף שלא ציווה במפורש על כך בצוואתו, הרצל הזכיר זאת לא פעם בשיחות אישיות. הם הסתמכו גם על ציטוט מספרו, "אלטנוילנר". אולם רוב חברי הוועדה סברו שהמקום הראוי ביותר הוא ירושלים, המסמלת את סגירת המעגל של הגשמת הרעיון הציוני; שיבת העם היהודי למולדתו ולירושלים, בירת הממלכה היהודית מתקופת דוד המלך.

הר הרצל, בית המקדש הלאומי וסמל הגשמת החזון הציוני, הפך לאתר שדרכו אפשר להתחקות אחר התפתחות החברה, ערכיה המשותפים וגם לבטיה העמוקים

לאחר שהוסכם על כך, התעוררה השאלה היכן בירושלים. המקום המתאים ביותר על פי האמונה היהודית היה הר הזיתים, אולם שטח זה ושאר המקומות הקרושים ליהדות הוחזקו בידי השלטון הירדני. הוועדה המליצה, אפוא, על הגבעה השוכנת מול הכניסה לשכונת בית וגן במערבה של העיר. בן-גוריון ראה בחזונו את הר הרצל כפנתאון הלאומי, שיסמל את הגשמת הלאומיות היהודית ויהיה מוקד לעלייה לרגל לרבבות אזרחי המדינה. הר הרצל היווה את תשובת הנגד הלאומית לכותל, סמל הקדושה הדתית, שהיה בתקופה זו מחוץ לגבולות המדינה. בתכנון הר הרצל הושם הדגש על השילוב בין בית העלמין הלאומי, שבו יוטמנו ראשי המדינה לצד חללי מערכות ישראל. בראש ההר יוצב קברו של חוזה מדינת היהודים.

חזונו של בן-גוריון הוגשם רק בחלקו; הוא עצמו נחר להיקבר בשדה בוקר, בחלקה הצופה אל נחל ציון, והנציח בכך אתוס אחר. רק לאחר מלחמת ששת הימים ושחרור העיר העתיקה נוצר קשר סמלי, כחבל הטבור, שמקשר בין הכותל המערבי והר הרצל. אירועי יום הזיכרון לחללי מלחמות ישראל נפתחים בטקס שמתקיים ברחבת הכותל, וטקס הפתיחה של חגיגות יום העצמאות מתחיל בהר הרצל. עם השנים הטקס בהר הרצל סימל את האחדות, השילוב והגיבוש של החברה הישראלית, המציינת מדי שנה בשנה את הגשמתו של הרעיון הציוני והצלחתו. בשנים האחרונות התעוררו מחלוקות פוליטיות סביב הטקס, שמסמלות את הסדקים באחדות ובשותפות. הר הרצל, בית המקדש הלאומי, שנועד לסמל את הגאולה הלאומית והגשמת החזון הציוני, הפך למקום שדרכו אפשר להתחקות אחר התפתחות החברה, ערכיה ולבטיה.